

ካብ ህግደፍ ሕጋውን ፖለቲካውን ፍታሕ ምጽባይ ካብ ክውንነት ዝረሓቐዮ።

ተበዳልካ፡ ተበዳለ ኢልካ ድምጽኻ ምስማዕ፡ ኣይምለኽን ምባል፡ ፍትሒ ምድላይ ቅቡልዮ ጥራሕ ዘይኮነ፡ ኣብ ትርጉም መሰረታዊ ህዝባዊ ሓርነታዊ ደሞክራሲያዊ መሰልን ልዕልና ግዝአተ ሕግን ኣወንታዊ ርድኢት ከም ዝተወነዘ ዘመልክት ክተባባዕ ዝግበኦ ኣተሓሳስባዮ። ምውጻዕኻን ወጻዒኻን ምፍላጥ፡ ሕጋውነት፡ ህዝባዊ ቅቡልነት፡ ደርባዊ ፖለቲካዊ ባህርን ተግባርን ናይቲ ዝውጸዕካ ዘሎ ሓይሊ፡ ካብ ሕን ምፍጻይ፡ ግዝያዊ ስምዒታዊ ውሳኔ ዝደሓነ ብፖለቲካዊ ንቕሓት ገምገምካ ፈታዊ ድዩ ጸላኢ? እንታይ ዓይነት ለውጢዮ ክመጽእ ዘለዎ? ጽገናዊ ወይስ መሰረታዊ ለውጢ? ብኸመይኻ ክግጠም ኣለዎ? ብሰላማዊ ቃልሲ ጥራሕ ወይስ ዕጥቃዊ ቃልሲ ዝሓወሰ ኩለ-መዳያዊ ቃልሲ? ብዕቲብ ሒዝኻ ኣብ ሓደ መደምደምታ ምብጻሕ ከኣ፡ ዝያዳ ቅቡልን ረዚን መርገጽ ምህላው የመልክት።

ኣብዚ መድረኽዚ ብገለ ኤርትራውያን ዝቐርብ ዘሎ ጸውዒት ግን፡ ኣይኮነን መንገዲ ፍታሕ ከርኢ ዝሕር ርእሱ ሕቶ ዝፈጥርዮ። እዞም ህግደፍ ፍታሕ ክገብር ዝጽውዑ ዘለው ወገናት፡ ብሓደ መዳይ ሕጋውን ህዝባውን ደገፍ ዘይብሉ፡ ኢደ-ወነናዊዮ፡ ፍጹም መላኺዮ፡ ኣድላዊዮ፡ ዓፋኒዮ፡ ቀታሊዮ ኢሎም ይኸሱ፡ ብካልኣይ ካብቲ ዘይሕጋዊ ጨካን ቀታሊ ምሕረት ክወርደሎም ትጽቢት ይገብሩ ይጽውዑ። ዘይሕጋዊ ኣካል ሕገ ከኸብር ትጽቢት ምግባር ብወግዒ ድማ ምጽዋዕ እንታይ ዝብልዎ ፖለቲካዊ ፈሊጥዮ? እዚ ከምዚ ዓይነት ፖለቲካዊ ኣረኣኢያን ኣካይዳን ብፍላጥ ይኹን ብዘይፍላጥ ምስ ህግደፍ መሊኡ ናይ ዘይተፋተሐ ወይ ዝደናገጽ ኣተሓሳስባ ምህላውዮ ዘመልክት።

እዚ ኣተሓሳስባዚ ብኣካል ካብ ህግደፍ ዝተፈልየ፡ ብጥርናፊ ህግደፍ ዘይቆጸጸር፡ ብልሳኑ ንተግባራት ህግደፍ ዝኹንን ግን ከኣ፡ ዘይነጻረ ተገራጫዊ መልእኽቲ ዝሓዘለዮ። ዋናታት ናይዚ ርእይቶ ብባህርን ብፖለቲካዊ ኣረኣኢያን ንዕኡ ከም ዝመስሉዮ ዘርኢ። ንዘይ ሕጋዊ ኣካል እዝን እዝን ኣማልእ ኢልካ ምጽዋዕ ናይ ሕጋውነት ካብ ክለብስ ምግባርዮ። ብውሽጡ ኣይትቐረር ኣይትርቀቕ ንበረሊይ ንበር ዝብል ትሕዝቶ ከም ዘለዎዮ ዝእምት። ምኽንያቱ ኮነ ኢሉ ብፍላጥ ካብ ህዝብን ሕግን ንዝኹብለል፡ ብዘይ ምኽንያት፡ ብትዕቢት ንጉጹሃት ዜጋታት ንዝኣስር፡ ዝጨወ፡ ዝቐትል፡ ሃብቲ ዝራሲ ጉጅለ፡ ብንቕሓት ብውጥን ብውሳኔ ተቃላኲኻ በሊጽካ ክትስዕርን መሰልካ ኣኸበርካ፡ ዘይከም ናቲ፡ ኣብ ህዝባዊ ቤት ፍርዲ ኣቕሪብካ ክትፋረድን ምበር፡ ተገልቢጥካ ፍታሕ ክገብር ኢልካ ክትጽወጥ ካብ ክውንነት ዝረሓቐዮ።

ስማዊ መንግስታዊ ጉጅለ ህግደፍ፡ ብኢደ ወነኑ ህዝባዊ ፖለቲካዊ ስልጣን መንዚዑ ንልዕሊ ርብዒ ዘመን ብራዕዲ ክገዝእ እንከሎ ብፍላጥ ምበር ብዘይፍላጥ ኣይኮነን። ፖለቲካዊ ስልጣን ካብ ህዝቢ ብናይ ምርጫ ካርድ ክረክብ ካብ ዝጸበን ምስ ካልኣት ካብ ዝወዳደርን ብዘለኒ ናይ ዓመጽ መሳርሒታት ተጠቐመ ንብሕተይ ምስ ዝውንኖዮ ዘዋጽኣኒ ዝብል ምርጫ ስለ ዝወሰደዮ። ንብረት ክራሲ፡ ሰባት ክኣስር፡ ክጨወ፡ ክሳቐ፡ ክቐትል እንከሎ፡ ንዝሕር ርእሱ ኣብ ሕጋዊ ቦታ ኮይኑ፡ ሕግን ስርዓትን ናይ ምኽባር ሓላፍነትን ግዴታን ኣለኒ ካብ ዝብል ነቐሉ ዘይኮነ፡ ሓይሊ ስለ ዘለዎ ጥራሕ ኮነ ኢሉ፡ ህዝቢ ከፋፊሉን ኣርዲዱን ሓታቲ ኣልቦ ኣስተርህዮ ዕምሪ ፖለቲካዊ ስልጣኑ ከናውሕ ብፍላጥ ዝወሰደ ጸረ-ህዝቢ ምርጫዮ።

እቲ ውጽኢ ሓቂ እዚ ኮይኑ እናሃለወ፡ ኣብዚ ናይ ልዕሊ ርብዒ ዘመን ናይ ክሕደትን ፋሽሽትነትን ኣገዛዝኦ እዚ ስማዊ መንግስታዊ ጉጅለ፡ ካብ ዘይለቐቕ ምስኡ ዘለዎም ደርባዊ ፖለቲካዊ ምትእስሳር ዝነቐለ፡ ኣብዚ ብስውሩ ብህዝባዊ ክብርን ልኡላውነት ሃገርን ምስ ናይ ደጋ ሓይልታት ይዋገ ኣሎ ተባሂሉ ኣብ ዝሕመየሉ ኣስካፊ ወቕቲ፡ ቅዋም ይተግበር፣ ዶብ ይተሓንጸጽ፣ እሱራት ይፈትሑ፣ መደብ ሃገራዊ ኣገልግሎ ናብ 18 ኣዋርሕ ይውረድ ... ወዘተ ዝብል መጽዋዕታ ሓንሳብ ዘይኮነ ብተደጋጋሚ ከቃልሑ ይስምዑ ኣለው። ከምኡ ኢልካ ኣይሕተትን ኣይኮናን ንብል ዘለና። እዚ ሕቶታትዚ ናብ መንዩ ዝቐርብ ዘሎ? ኮነ ኢሉ ንህዝቢ ብከፋፊልካ ግዛእን ራዕድን ዝበተነ ሓይሊ፡ ተታሒዞ ኣብ ሕጋዊ መጋባእያ ቀሪቡ ተመጣጣኒ ውሳኔ ዝረኸቡሉ ባይታ ንምፍጣር ፖለቲካዊ መስመርካ ኣነጻርካ፡ ጸኒዕኻን ተሓባቢርኻን ትቃለሉ ምበር፡ ብኸመይ ምሕረትካ ለግስልና፡ ፍታሕ ግበረልና ኢልካ ትጽወጥ።

እው፡ ብመደብ ካብ ሕጋዊ ኣስራርሓ ዝኹብለል ብኸመይ ሕገ ከኸብር ጸውዒት ይቐርበሉ? እው፡ ብፍጹም ደረት ብዘይብሉ ንዕቀት ህዝቢ፡ ብዘይመልክውን መግለጺኡን ቅዋም ሞይቲዮ ክበጹ ኢሉ ብስውር ዘይኮነ ብወግዒ ነዘርደኣካ ቀይዲ በተኽ ጉጅለ፡ ብኸመይ ቅዋም ተግባር ኢልካ ትጽወጥ? እው፡ ብኔጋ ዘይኮነስ ንህዝቢ ቅድመኻ ኣንጻረይ ዝተሃረቡ ዝተንቀሳቐሱ እንታይ ከም ዝገበርክዎም ተረዳእ፡ ገለ እንተኢልካ ኣብኣ ትረኽባ ንዝብል መንግስታዊ ፈጣሪ

ራዕዲ፣ ኮነ ኢሉ ንዝኣሰርዎ ክፈትሕ ብኸመይ ጸውዒት ይግበረሉ? እወ፡ ኣገዲዱ ብረት ክሰከሙ ብምግባር ብዘይ ክፍሊት ብባርነት ንዝግልገለሎም ዘሎ ደቂ ውጽዓትን ውጽዓትን ወተሃደራት፡ ብኸመይ ሰናይ ፍቓድካ ኮይኑ ናብ 18 ኣዋርሕ ኣውርደሎም ዝብል ጸውዒት ይግበር? ከምኡ ክብሉ እንክለው፡ ህግደፍ ሕጋዊዮ። ብሕገ ድማ ዘመሓድርዮ። ኣብ ልዕሊ ህዝቢ ዝገበሮን ዝገብሮን ዘሎን ግፍዒ ድማ ብጌጋን ዝብል ዝንቡዕን ግልቡጥ ርድኢት ዘለዎም ዘምስል ባህሪውን ኣለዎ።

ስማዊ እንኮ ሰባዊ መንግስታዊ ጉድጅል፡ ክትግብሮዮ ኢልካ ዝሕሰብ 'ኳ እንተዘይኮነ፡ ብናቶም ተረድኦ ሕጂ ነቲ ዝቐተሎ ቅዋም ህይወት ክዘርኣሉዮ፣ ዝጨወኸዎም ክፈትሖምዮ፣ መደብ ጸረ-ህዝቢ ኣዋጅ ሃገራዊ ኣገልግሎት ናብ 18 ኣዋርሕ ክምልሶዮ ዝብል ዜና እንተዘስመዖም፡ ይኣምንዎ ማለት ድዩ? በዚ ከ ጸረ-ህዝቢ ባህሪኡ ይቕይር ማለቶም ድዩ? ከምኡ እንተገይሩስ ሕቶ ህዝቢ ተመሊሱ፡ ሃገር ከደን መሰረታዊ ናይ ስርዓት ለውጢ ተረጋገጹ፡ ዘተኣማምን ሕረስ ሓረስታን ንገድ ነጋዳይ ኣጽንዕ ተመሃራይ ዝብል ባይታ ክፍጠርዮ ማለቶም ድዩ? ኣግራሞትን ሕፍረትን ዝፈጥር ፖለቲካዊ ኣተሓሳስባዮ። ነቲ ኣንጻር ምልኪ ንደሞክራሲያዊ ለውጢ ዝካየድ ዘሎ ቃልሲ፡ ከይንጽር፡ ከይሓንን፡ ህዝብን ሃገርን ካብ ስኽፍታ ናይ ዘይምህላው ናብ ምህላው ከይሰጋገር ዝሓላልኹ፡ ዕምሪ ኢሳያስን መጋበርያኡ ስማዊ ውድብ ህግደፍ ከኣ ከይሓጽር ክኸውሕ ሕልሚ ከም ዘለዎ ዘመልክትዮ።

ብርግጽ እቶም ቅዋም ይተግበር፣ ዶብና ይተሓንጸጽ፣ እሱራት ይፈትሑ ወይ ኣብ ቤት ፍርዲ ይቕረቡ፣ ሃገራዊ ኣገልግሎት ናብ 18 ኣዋርሕ ይውረድ ዝብል ጸውዒት ዘቅርቡ ወገናት ብዙሓት ምስ ምጅናም፡ ንኹሎም ብማዕሪ ካብ ህግደፍ ዘይቀበጹ ኢልካ ክትገልጸም ሚዛናዊ ኣይኮነን። ስለምንታይ ካብ ድሩትነት ፖለቲካዊ ኣፍልጦ፡ ጽቡቕ ንብል ኣለና ንገብር ኣለና ካብ ዝብል ንጽህ ሕልና ዝብገሱ ኣይሰኣኑን። ይኹን ግን ካብቶም ናይ ፍታሕ ጸውዒት ዘቅርቡ ወገናት ገሊጹም ብንጽር፡ ናይ ፖለቲካዊ ዓቕሚ ጸገም ከምዘይብሎም፡ ተገሪሆም መሲልዎም ካብ እግሪ ኣፍ ይዕንቀፍ ኮንዎም ብጌጋ ዝበልዎ ዘይኮነስ፡ ብርድኢት ብፍላጥ ዝብልዎ ስለ ዝኾነ፡ ካብ ናይ ደርባዊ ፖለቲካዊ ባህሪ ቅርበትን ምህሙን ምድንጋጽን ሓሊፍካ ዝወሃብ መግለጺ ኣይርከቦን። ስለምንታይ 27 ዓመት ብዘይ ሕገ ብፋሽሽታዊ ተግባራት ንዝረገጸካ፡ ዓፈናን መርሸንትን ዝልምዓቱ ጉድጅለ ኣብዚ መድረኽዚ ፍታሕ ግበር ክትብሎ፡ ምልክት ዘይተበትክ ፖለቲካዊ ዕትብቲ ምበር ካልእ ክኸውን ኣይክእልን።

ህግደፍ ኣብዚ ዘለናዮ ወቕቲ ጸረ-ህዝቢ ባህርን ጸረ-ሃገር ውጥንን ከም ዘለዎ፡ ነቲ ኣብ እንግድዓ ዜጋታት ኤርትራ ዝተፈጸመን ዝፍጸም ዘሎን ፋሽሽታዊ ተግባራት ከይሓውሰና፡ ካብ ህዝቢ ተሓቢኡ ምስ ናይ ደገ ሓይልታት ዝገብሮ ዘሎ ስምምዓት፡ ናይ " ኣነ እንተ ሞይተላ ዳንዴር ኣይትብቐላ" ዝብል ምስላ ዓይነት ጫፍ ዝበጽሖ ናይ ኣጥፊእካ ምጥፋእ ጉዕዞ ተግዚባካ፡ ምሉእ ንምሉእ ምስ ኩሉ ጸረ-ህዝቢ ትካላቱ ክውገድ ትጽውዕን ትቃለስን ምበር፡ ኣብ ደምበ ተቃውሞ ኮይንካ ፍታሕ ግበር ኢልካ ምጽዋዕ በዚ ሸነኹ ሓቅነት ኣለዎ ኢልካ ትቕበሎ ኣይኮነን። ሎሚ ናብ ህግደፍ ፍታሕ ግበር ዝብል ጸውዒት ምቕራብ፡ ከም ኣረኣእያ ነቶም ኣብዚ ዝሓለፈ ናይ ዓፈናን ጭፍጨፋን ዓመታት፡ ኣብ ልዕሊ ዜጋታትን ህዝብታት ኤርትራ ዝተፈጸሙ፡ ብዓቕሮም ብዙሓት፡ ብዓይነቶም ዘሰካሕክሑ ኢሰብኣዊ ባርባራዊ ግፍዒታት ክብደት ዘይምሃቡውን የስምዕዮ። ስለዚ ካብ ህግደፍ ሕጋውን ፖለቲካውን ፍታሕ ምጽባይ ክውንነት ዝረሓቐዮ። ናይ ዘመናት ሃገራዊ ፖለቲካዊ ጸገምና ክፍታሕ ምበኣር ንህግደፍ ተቃሊስካ ምውጋድዮ።

ብሓልዮት ደሞክራሲያዊ ግንባር ሓድነት ኤርትራ ዝፍኖ፡ ድምጺ ሰላምን ደሞክራሲን ኤርትራ፡ 08-02-2019